

הבורסה

הבורסה עושה גלים

הסיבסוד

הפטרוכימי

לא יתכן שהמדינה תסבסד באחוזים כה גדולים את המוצרים הבסיסיים. על סיסמה זו שב וחוזר משרד האוצר, כאשר מועלים מחירי הלחם, החלב, השמן, הנסיי עה בתחבורה הציבורית, החשמל ומה לא. באמת לא יתכן, אך אם חיים במדינת רווחה, אולי חלק מרכזי מתפקידה הוא לשמור על רמת מחירים נמוכה של המוצרים העיקריים.

לא ולא! ממחרים להשיב, השר ועוזריו, ומעלים פענוט מפענוט שונות. אך מה שחשוב הוא, ש- כאשר לאתו משרד האוצר יש אינטרס לסבסד משהו, אז הוא עושה זאת עד הסוף.

ניקה למשל את התעשייה הפטרוכימית עמותת הרעיונות, חברת פרוטארט, הי מייצרת פניוויס, היא בבעלות משקיעים אמריקאיים. סיפור הקמתה, שמבחינה כל-כלית לא הצדיק את עצמו, שייך לתקופת שילטון אחרת.

אם אתם לא יודעים, אז ועדת הכספים, בקואליציה מקיראליקיר, החליטה להעניק למפעל המפסיד 30 אלף דולר בחודש כסיוע שוטף, ועוד הלוואה של 17 מיליון שקל. המדינה נתנה ערבות להלוואה נור ספת של 10 מיליון דולר. איש לא מסוגל לחשב כמה הם קיבלו עד היום מבלי להודיע מהסכום הכולל.

כן ניתן סיוע למיתקן האטילן שבבתי הויקויק בחיפה, כדי שהם יוכלו למכור במחיר מוזל את חומרי הגלם של הפניוויסי ושל הפוליאטילן שבו משתמשים המפי-עלים הפטרוכימיים.

כל המערכת מסובסדת וממשיה כה הפסיד, ובסכומים נכבדים מדי חודש. נציגי המערך התנגדו לסגירת החברה, אולי מחשש ש- הפועלים המפוטרים יעברו למיפ-לגה האחרת, אולי משום שסגירה היתה צריכה להעיד על כישלון השיטה של שריהמיסחר-ההתע-שייה לשעבר, היום ברלב.

אך לא זו הנקודה. כאשר בכל שבועי שבועיים מועלה רטרואקטיבית מחיר הי חשמל, וטוענים שאי אפשר לסבסד אותו כל-יך, כדאי שיבינו שהטענה אינה פשו-טה. חשבון-חשמל מתחיל להיות אחוז נכ-בד ממשכורתו של השכיר הממוצע במשק. לסיבסוד יש פנים רבות, וסיפור פרוטארט יוכיח. ואם כאן יש סיבסוד, ספק אם האינטרס הקבוע של שריהאוצר ועוזריו צריך להיות צימצום או ביטול הסובסידיות של מוצריה הצריכה הבסיסיים.

שחל עליהן כל מה שנאמר כבר כאן. גם למדור הזה הגיעו שמועות. אם הגיעו, סימן שמישהו היה מעוניין שיגיעו, אז נא להיוהר גם איתן, ואחר-יך לא לבוא בטענות:

לפני זמן לא רב הופיעה בבורסה המניה של קונסורציום עם הרבה רעש וצילצולים. מלחשים בבורסה שהשבוע עומדת החברה הזאת לצאת עם הודעה מעניינת. זה מעניין את מישהו? ומבט על הגלים, עכשיו, בקיץ, זה לא כל-יך רע. לפני שבועיים יצאו שתי מניות חדשות על מישקלו של השורש גל, קודם כל, גל, לפני שבועיים היא יצאה בשער של 330. עכשיו היא עומדת בערך על 450. יש כאלה שאומרים שתוך זמן לא ארוך היא תגיע ל-1000. אלה שאומרים בטח מקווים שזה יקרה. הם טוענים שאין פה עניין של ספקולציה, אלא שהחברה עצמה היא יוצאת מן הכלל. בבקשה.

הגל השני הוא גלי זוהר. גם היא יצאה לשוק לפני שבועיים, בשער של 120. עכשיו היא עומדת בערך על 250. במיסחר מבוקר, אלה שמדברים עליה טוענים שיש לה מקום להמריא עד ל-600.

השמועות האלה הן בערבון מוגבל מאוד, כמו כל השמועות האחרות, הן לא שוות יותר, ולא שוות פחות.

אם יצטרכו לקבוע פעם יום חג בבורסה, מין ראשיהשנה, אז אולי נכון יותר לומר חגיגה-יכורים. יקבעו בוודאי את השבוע שעבר עלינו לטובה. המון המראות, מעט נחיתות, כמעט כלי הפצצות בשטח בנוי, והסכמים מכובדים. וכל מי שמצטרף לחגיגה צריך רק לזכור שאחרי ראשיהשנה בא יום-כיפור, ואחרי חג-הכיפורים בא תישעהרבאב. מה זה אומר? שצריך להיוהר, כרגיל. ואגב: הימים הנוראים לא צריכים לבוא כתוצאה מאיזו מלחמת-שגום דווקא. לפעמים מספיק חוק פשוט שעובר בכנסת.

יותר מכל צריך להיוהר ממניות שיש סביבן תכונה רבה. בניגוד למה שקורה באגדות, בבורסה התלאכיבית תכונה רבה נוצרת מאלית. מישהו גורם לתכונה. הוא רוצה לגרום למניה שתיראה מפתה ומעניינת, להכניס את הציבור הרחב, ולהודחל החוצה לבדו. יש כמה בבורסה שמתמחים בזה. על כמה מהם כבר סופר במדור הזה, ומי ששכח קיבל תיזכורת בלביטרוס ובאירועים חברתיים אחרים.

רעש וצלצולים

עד כאן אין הרבה חדש. כל מה שהוא חדש, הן שמועות

סופם של מיפלי-המס

שרי-אוצר ארידור
המפא"ניק של הליכוד

שקל, שהם 15 אחוז. חברת שופרסל הר-וויחה 54 מיליון שקל, שילמה שלושה מיליון שקל, שהם חמישה אחוזים וחצי. חברת הביטוח סהר הרוויחה 14.7 מיליון שקל, שילמה חמישה מיליון וחצי שקל, שהם כ-37 אחוז. מן תעשיות הרוויחה 4.3 מיליון שקל, שילמה 750 אלף שקל, שהם קצת יותר מ-17 אחוז.

הכיצד? התשובה טמונה ב-מכבסת הי-מיסים המפורסמת. חברות גדולות, בני-קים, קבוצות ועצמאיים גדולים, גילו שאפשר לרכוש מיבנים, לשלם הצמדה וריבית ובסופו של דבר להתזיק ברכוש ששילמו עליו עשרה אחוזים מערכו. הבי-רות השקיעו במיליונים מועדפים, באגרות-חוב או בקרנות נאמנות; חילקו רווחים פטורים ממס לבעלי מניות, במהלך שנת המס. הקימו חברות-בת שאלוהן העבירו את עודף ההשקעה באגרות-חוב ללא ריבית, והחברה השניה קנתה ניירות-ערך פטורים ממס, בעוד שלעצמאי הקטן היו פקשים של מימון בתנאי אינפלציה. הוא שילם מס על רווחים נומינליים ולא על רווחים ריאליים, והגיע אף לשיעורי מס של 90 אחוז ויותר.

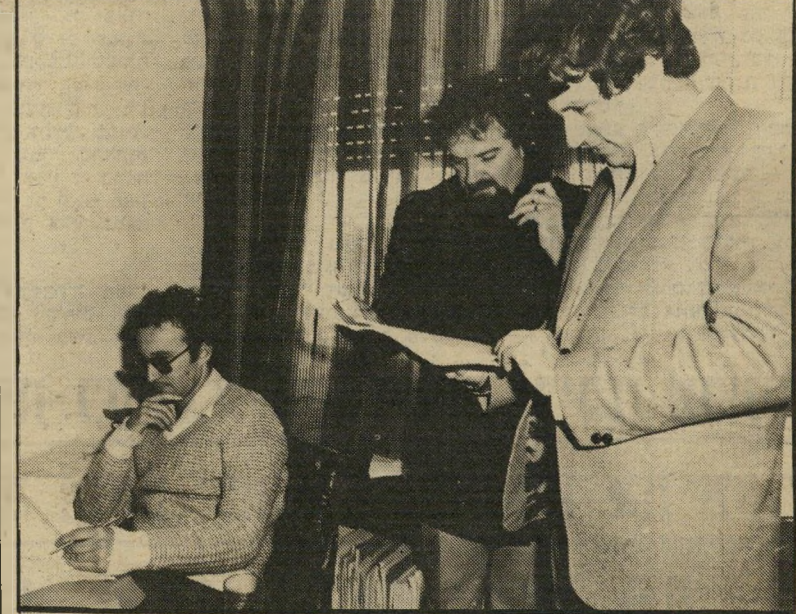
על רגל אחת, מטרת החוק החדש היא מגיעת אי-שוויון בתשלום-המס כשרווחים מופנים לבורסה ולא לייצור. ואכן, אחד הסעיפים החשובים בחוק הוא שניירות-הערך של העסק יחשבו כחלק מההכנסה שעליה משולם מס. החוק החדש נועד למעשה להטיל מס על הכנסה ריאלית

אינפלציוניים. באותה עת הוא נועד להציל את אלה שהאינפלציה, ביחד עם המיסוי הקיים, הורסת אותם. חברות או עצמאיים גדולים צריכים לשלם מס עד 61 אחוז. בחינת מאזני-חברות שונות לשנת-המס 1980 מראה, ששיעור המס שהם שילמו היה קטן לאין-שיעור, רווח החברה ההסתדרותית הגדולה כור, היה 646 מיליון שקל, כשמהם 57 מיליון שקל בלבד שולמו למס-ההכנסה; כתישעה אחוזים. חברת לודז'יה הרוויחה 13.4 מיליון שקל וזילמה שני מיליון

לא אחת אמרו על יורם ארידור שהוא המפא"ניק של הליכוד. האיש שאיגף בהסתדרות את המערך משמאל, כאשר היה בסיעת תכלת-לבן, ממשיך להפתיע. אולי משום שהוא מבין שאם ההמונים לא יקבלו מהשילטון משהו נוסף, אחרי הטלוויזיות הציבעוניות, ורק בעלי-ההון יקבלו, ההמונים לא יצביעו עבור הליכוד. ארידור הטיל את כל כובד מישקלו על קבלת חוק המיסוי האינפלציוני. שערב בכנסת לאחרונה, ושנועד למנוע קיום מיקלט למיסלטי-מס כתוצאה מרווחים

בר נמצא בארץ!

פעם קראו להם המאפיה החיפאית. לא מאפיה של לחם. דווקא יש מאפיה חיפאית של לחם שמשקת בבורסה, וזו פיריון של מילי אלבין. המאפיה האחרת היתה מורכבת משלושה שותפים, השותף הבכיר היה עקיבא בר, מרצה לכלכלה בקורסים לניהול של אוניברסיטת חיפה. השותפים האחרים היו תלמיד של עקיבא בר, ושמו רני קופלמן, ומבטח חיפאי ששמו מאיר הבר. שני האחרונים ידעו להגשים את הכלל הכי עתיק

מנהלים עקיבא בר, מאיר הבר ורני קופלמן
המאפיה החיפאית בפעולה

והכי נכון בבורסה: הם יצאו בזמן, קצת אחרי שבשבעון הזה התפרסמה כתבה מפורטת על מעשיהם (העולם הזה 2318). למאפיה החיפאית היתה קרן הבר, ועד היום לא ברור אם יותר משקיעים עשו ממנה דירות ומכוניות, או שיותר משקיעים הפסידו בה דירות ומכוניות. הסוף ידוע, וכבר נלעס בכל העיתונים. עקיבא בר מסתתר מאימת נשיו. יש שמועות שהוא ברח לחו"ל.

בשמועות האלה אין אמת. עקיבא בר חי ומסתתר בארץ, והוא לא יסתתר עוד זמן רב. הוא עומד לצאת, וזו לא שמועה.

עורכו הקבוע של המדור, מאיר תדמור, יצא לחופשה. בהעדרו עורכים את המדור שלמה פרנקל ובני ציטרון.